

ΕΝΟΤΗΤΑ 10 : Μια τιμητική εξορία

Οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ὅσοι φεύγουσιν ἀδίκως, ἢ δέονται τῶν πολιτῶν ὅπως ἐπανέλθωσιν ἢ διαμαρτόντες τούτου	Ὅλοι οἱ ἄλλοι ὅσοι εξορίζονται ἀδίκῃ, ἢ ἐκλιπαροῦν τοὺς πολῖτες νὰ ἐπιστρέψουν ἢ νὰ ἀποτύχουν σ' αὐτό
λοιδοροῦσι τὰς ἑαυτῶν πατρίδας, ὡς φαύλως αὐτοῖς προσφερομένας·	κακολογοῦν τὶς πατρίδες τοὺς, ἐπεὶδὴ κατὰ τὴ γνώμη τοὺς τοὺς συμπεριφέρθηκαν ἀσχημα·
ἐγὼ δὲ ἐπέειπερ ἄπαξ ἡτύχησα ἀναξίως ὦν ἐπολιτευσάμην, καὶ κατηγορῶν ἄλλων αὐτὸς ἑάλων, ἄχθομαι μὲν, ὥσπερ εἰκὸς ἐστίν, ἀγανακτῶ δὲ οὐδέν.	ἐγὼ ὅμως, ἐπεὶδὴ ἀκριβῶς μιὰ φορὰ ατύχησα κατὰ τρόπο ἀνάξιο πρὸς ὅσα ἔκανα ὡς πολίτης, κι ἐνῶ κατηγοροῦσα ἄλλους, καταδικάστηκα ὁ ἴδιος, στενοχωριέμαι, βέβαια, ὅπως εἶναι φυσικό, ὅμως καθόλου δὲν ἀγανακτῶ.
Οὐ γὰρ οὕτως ἔγωγε ἡλίθιος εἰμι ὥστε, ἐξ ἧς πόλεως Θεμιστοκλῆς ἐξηλάθη ὁ τὴν Ἑλλάδα ἐλευθερώσας, καὶ ὅπου Μιλτιάδης, γέρων ὦν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ἀπέθανε, ὅτι μικρὸν ὥφειλε τῷ δημοσίῳ	Γιὰτὶ ἐγὼ βέβαια δὲν εἰμαι τόσο ἡλίθιος ὥστε, ἀπὸ τὴν πόλιν ἀπὸ τὴν ὁποία ἐξορίστηκε ὁ Θεμιστοκλῆς ὁ ἐλευθερωτὴς τῆς Ἑλλάδας, καὶ στὴν ὁποία ὁ Μιλτιάδης, πρὸς ἐνῶ ἦταν γέρος πέθανε στὸ δεσμωτήριον, γιατὶ χρωστοῦσε μικρὸ ποσὸ στὴν πολιτεία
ταύτῃ τῇ πόλει Αἰσχίνην τὸν Ἀτρομήτου φεύγοντα ἀγανακτεῖν οἷεσθαι δεῖν, εἴ τι τῶν εἰωθότων Ἀθήνησιν ἔπαθεν.	μ' αὐτὴν τὴν πόλιν ὁ Αἰσχίνης τοῦ Ἀτρομήτου νὰ θεωρεῖ ὅτι πρέπει νὰ ἀγανακτεῖ ἐπεὶδὴ εἶναι ἐξόριστος, γιατὶ ἔπαθε κάτι ἀπὸ αὐτὰ ποὺ εἶναι συνηθισμένα στὴν Ἀθήνα.
Ἄλλ' ἔγωγε καὶ λαμπρὸν εἰκότως μοι νομίσαιμ' ἂν αὐτὸ γενέσθαι, τὸ μετ' ἐκείνων ἐν ἀδοξίᾳ παρὰ τοῖς ἔπειτα ἀνθρώποις	Ἀλλὰ ἐγὼ τουλάχιστον θὰ μποροῦσα νὰ θεωρήσω εὐλόγα ἀκόμα καὶ λαμπρὸ αὐτὸ ποὺ μοὺ συνέβη, δηλαδὴ τὸ ὅτι ἔχω πέσει στὴν ἀφάνεια γιὰ τὶς μελλοντικὲς γενιὲς μαζί με ἐκείνους
καὶ ἄξιός τοῦ ὅμοια παθεῖν ἐκείνοις γεγονέναι.	καὶ ἔχω ἀξιωθεῖ νὰ πάθω τὰ ἴδια με ἐκείνους.

[Αἰσχίνου], Ἐπιστολαὶ 3. 1-3

1 Οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ὅσοι φεύγουσιν ἀδίκως φεύγω = εξορίζομαι (πβ. ν.ε.: φυγή, φυγὰς, φυγαδεύω)	
2 ἢ δέονται τῶν πολιτῶν ὅπως ἐπανέλθωσιν δέομαι + γεν. = ζητῶ από κάποιον, παρακαλῶ, εκλιπαρῶ (πβ. ν.ε.: δέηση)	
3 ἢ διαμαρτόντες τούτου διαμαρτάνω + γεν. = αποτυγχάνω	
4 λοιδοροῦσι τὰς ἑαυτῶν πατρίδας, λοιδορέω, λοιδορῶ = κακολογῶ	
5 ὥς φαύλως αὐτοῖς προσφερομένας· ὥς φαύλως προσφερομένας = επειδὴ κατά τη γνώμη τους συμπεριφέρθηκαν άσχημα	
6 ἐγὼ δὲ ἐπείπερ ἄπαξ ἡτύχησα ἐπείπερ = επειδὴ ακριβῶς / βέβαια ἄπαξ = μία φορά ἀτυχέω, ἀτυχῶ = αποτυγχάνω, ατυχῶ	
7 ἀναξίως ὧν ἐπολιτευσάμην, ἀναξίως ὧν ἐπολιτευσάμην = κατά τρόπο ανάξιο προς όσα έκανα ως πολίτης	
8 καὶ κατηγορῶν ἄλλων αὐτὸς ἑάλων, ἑάλων (οριστ. αορ. β' ρ. ἀλίσκομαι) = καταδικάστηκα (πβ. ν.ε.: ἄλωση, ευάλωτος, αιχμάλωτος)	
9 ἄχθομαι μὲν, ὥσπερ εἰκὸς ἐστίν, ἄχθομαι = δυσανασχετῶ, στενοχωριέμαι ὥσπερ = ὅπως εἰκὸς ἐστίν (απρὸς. έκφραση) = εἶναι φυσικό	
10 ἀγανακτῶ δὲ οὐδέν.	
11 Οὐ γάρ οὕτως ἐγῶγε ἡλίθιός εἰμι ὥστε, οὕτως = ἔτσι, τόσο ἐγῶγε = ἐγὼ βέβαια / τουλάχιστον	

12 ἔξ ἧς πόλεως Θεμιστοκλῆς ἐξηλάθη ἔξ ἧς = ἀπὸ τὴν ὁποία ἐξηλάθη (ορ. παθ. αορ. α' ρ. ἐξελαύνομαι) = ἐξορίστηκε	
13 ὁ τὴν Ἑλλάδα ἐλευθέρωσας,	
14 καὶ ὅπου Μιλτιάδης, γέρων ὦν	
15 ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ἀπέθανε, τὸ δεσμωτήριον = ἡ φυλακή	
16 ὅτι μικρὸν ὤφειλε τῷ δημοσίῳ ὅτι = διότι	
17 ταύτῃ τῇ πόλει Αἰσχίνην τὸν Ἀτρομήτου ταύτῃ τῇ πόλει = με αὐτὴ τὴν πόλιν Αἰσχίνην τὸν Ἀτρομήτου = ὁ Αἰσχίνης τοῦ Ἀτρομήτου	
18 οἶεσθαι δεῖν ἀγανακτεῖν φεύγοντα, οἶεσθαι = νὰ θεωρεῖ δεῖν = ὅτι πρέπει ἀγανακτεῖν = νὰ ἀγανακτεῖ φεύγοντα = ἐπειδὴ εἶναι ἐξόριστος	
19 εἴ τι τῶν εἰωθότων Ἀθήνησιν ἔπαθεν. εἴ τι ἔπαθεν = ἐπειδὴ ἔπαθε κάτι τὸ εἰωθός (μτχ. ρ. εἶωθα) = τὸ συνηθισμένο Ἀθήνησι = στὴν Ἀθῆνα	
20 Ἀλλ' ἔγωγε καὶ λαμπρὸν εἰκότως μοι νομίσαιμ' ἂν αὐτὸ γενέσθαι,	Ἀλλὰ ἐγὼ τουλάχιστον θὰ μποροῦσα νὰ θεωρήσω ἀκόμα καὶ λαμπρὸ αὐτὸ που μοῦ συνέβη,
21 τὸ μετ' ἐκείνων ἐν ἀδοξίᾳ παρὰ τοῖς ἔπειτα ἀνθρώποις καὶ ἄξιός τοῦ ὅμοια παθεῖν ἐκείνοις γεγονέναι. ἡ ἀδοξία = ἡ ἀσημότητα, ἡ ἀφάνεια (ἐδὼ εἰρωνικὴ ἡ χρῆσις)	δηλαδὴ τὸ ὅτι ἔχω πέσει στὴν ἀφάνεια γιὰ τὶς μελλοντικὲς γενιὲς μαζί με ἐκείνους καὶ ἔχω ἀξιωθεῖ νὰ πάθω τὰ ἴδια με ἐκείνους

[Οἱ μὲν ἄλλοι πάντες (**ὅσοι** φεύγουσιν ἀδίκως), ἢ **δέονται** τῶν πολιτῶν] (**ὅπως** ἐπανεέλθωσιν), ἢ [διαμαρτόντες τούτου **λοιδοροῦσι** τὰς ἑαυτῶν πατρίδας, ὡς φαύλως αὐτοῖς προσφερομένας].

- Οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἢ **δέονται** τῶν πολιτῶν :
- **ὅσοι** φεύγουσιν ἀδίκως :
-
- **ὅπως** ἐπανεέλθωσιν :
-
- διαμαρτόντες τούτου **λοιδοροῦσι** τὰς ἑαυτῶν πατρίδας, ὡς φαύλως αὐτοῖς προσφερομένας :

λοιδοροῦσι : ρήμα, ΥΡ : πάντες

τὰς πατρίδας : τὰς ἑαυτῶν :

ἑαυτῶν :

ὡς προσφερομένας :

φαύλως : επιρρηματικός προσδιορισμός στο

αὐτοῖς :

διαμαρτόντες:

τούτου :

[ἐγὼ δὲ (**ἐπέιπερ** ἅπαξ ἀναξίως (**ῶν** ἐπολιτευσάμην) ἡτύχησα), καὶ (κατηγορῶν ἄλλων αὐτὸς **έάλων**), **ἄχθομαι** μέν], (ὥσπερ **εἰκός** ἐστίν), [**ἀγανακτῶ** δὲ οὐδέν] .

-->ἐπέιπερ ἅπαξ ἀναξίως ἡτύχησα :

--> ῶν ἐπολιτευσάμην :

--> κατηγορῶν ἄλλων αὐτὸς **έάλων** :

-->ὥσπερ εἰκός ἐστιν :

[Οὐ γὰρ οὕτως ἔγωγε ἠλίθιός εἰμι] (ὥστε, (ἐξ ἧς πόλεως Θεμιστοκλῆς ὁ τὴν Ἑλλάδα ἐλευθέρωσας **ἐξηλάθη**), καὶ (ὅπου Μιλτιάδης, (ὅτι μικρὸν **ὥφειλε** τῷ δημοσίῳ), γέρων ὦν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ **ἀπέθανε**), ταύτη τῇ πόλει Αἰσχίνην τὸν Ἀτρομήτου φεύγοντα ἀγανακτεῖν οἷεσθαι δεῖν), (εἴ τι τῶν εἰωθότων Ἀθήνησιν **ἔπαθεν**).

- (ὥστε ταύτη τῇ πόλει Αἰσχίνην τὸν Ἀτρομήτου φεύγοντα ἀγανακτεῖν οἷεσθαι δεῖν) : δευτερεύουσα ἀπαρεμφατική συμπερασματική πρόταση

οἷεσθαι :

δεῖν :

ἀγανακτεῖν :

- ἐξ ἧς πόλεως Θεμιστοκλῆς ὁ τὴν Ἑλλάδα ἐλευθέρωσας **ἐξηλάθη** : δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική στη λέξη «πόλιν»

ἐξηλάθη : ρήμα Θεμιστοκλῆς : Υ του ρήματος

ὁ ἐλευθέρωσας :

τὴν Ἑλλάδα :

ἐκ πόλεως : ἧς :

- ὅπου Μιλτιάδης γέρων ὦν ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ **ἀπέθανε** : δευτερεύουσα αναφορική τοπική πρόταση που προσδιορίζει τη λέξη «πόλεως»

ἀπέθανε : Μιλτιάδης :

ὦν :

γέρων :

- εἴ τι τῶν εἰωθότων Ἀθήνησιν **ἔπαθεν** : δευτερεύουσα αιτιολογική υποθετικής αιτιολογίας

ἔπαθεν : ΥΡ :

ΑΡ ἔπαθεν :

τῶν εἰωθότων :

Ἄλλ' ἔγωγε καὶ λαμπρὸν εἰκότως μοι νομίσαιμ' ἂν αὐτὸ γενέσθαι, τὸ μετ' ἐκείνων ἐν ἀδοξίᾳ παρὰ τοῖς ἔπειτα ἀνθρώποις καὶ ἄξιος τοῦ ὅμοια παθεῖν ἐκείνοις γεγονέναι.

νομίσαιμ' ἂν : ἔγωγε :

γενέσθαι : αὐτό :

λαμπρὸν :τό γεγονέναι :

ἄξιος : τοῦ παθεῖν :

ὅμοια : ἐκείνοις :

ἐν ἀδοξίᾳ : παρὰ τοῖς ἀνθρώποις :

**ΛΕΞΕΙΣ ΠΟΥ ΕΙΣΑΓΟΥΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ
ΑΠΟ ΕΝΑ ΕΙΔΗ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ**

ΛΕΞΗ	ΕΙΔΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΙΣΑΓΕΙ
ὅτι	ειδικές, αιτιολογικές
ὥς	ειδικές, πλάγιες ερωτηματικές, αιτιολογικές, τελικές, συμπερασματικές, χρονικές, αναφορικές
ἐπεὶ, ἐπειδὴ	αιτιολογικές, χρονικές
ὅτε, ὁπότε	αιτιολογικές, χρονικές
ὥπως	πλάγιες ερωτηματικές, τελικές, αναφορικές, ενδοιαστικές (<i>ὥπως μὴ</i>)
εἰ	υποθετικές, πλάγιες ερωτηματικές, αιτιολογικές
ἐάν, ἄν, ἥν	υποθετικές, πλάγιες ερωτηματικές
αναφορικές αντωνυμίες αναφορικά επιρρήματα	αναφορικές, πλάγιες ερωτηματικές

ΑΣΚΗΣΗ 1 : Να χαρακτηρίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις, να βρείτε το ρήμα εξάρτησής τους και τη συντακτική τους θέση στα παρακάτω παραδείγματα.

- α. Ἐπειδὴ Ἀλέξανδρος βούλεται θεὸς εἶναι, ἔστω θεός.
- β. Οἱ τριάκοντα πᾶν ἐποίησαν, ὥστε μὴ δοῦναι δίκην.
- γ. Μετεμέλοντο οἱ Ἀθηναῖοι, ὅτι οὐ ξυνέβησαν τοῖς Λακεδαιμονίοις.
- δ. Ἐπορευόμεν, ἵνα αὐτὸν ὠφελοῖην.
- ε. Εἰ καὶ χρημάτων εὐποροῦμεν, οὐκ εὐτυχοῦμεν.
- στ. Καὶ δεινὸν ἂν ἦν, εἰ πρὸς τὰ δῶρα ἀποβλέπουσιν οἱ θεοί.
- ζ. Οἱ τριάκοντα ἠρέθησαν ἐφ' ᾧτε συγγράψαι νόμους.
- η. Κύνas τρέφομεν, ἵνα φυλάττωσι τὰς οἰκίας.
- θ. Ἴσως ἀναγκασθσόμεθα πολεμεῖν, κἂν νῦν μὴ ἐθέλωμεν.
- ι. Δίκαιος γίγνου, ἵνα καὶ δικαίων τυγχάνης.
- ια. Οὐ με πείσεις, κἂν με πείσεις.
- ιβ. Στρατηγοὺς αἰροῦνται τούτου ἔνεκα, ἵνα αὐτοῖς ἡγεμόνες ᾦσι.
- ιγ. Κριτίας πάντ' ἐποίει, ὥστε διαβαλεῖν Θηραμένην.
- ιδ. Ἄνδρες στρατιῶται, μὴ θαυμάζετε, ὅτι χαλεπῶς φέρω τοῖς παροῦσι πράγμασι.
- ιε. Ἦξουσιν αἱ μέριμναι, κἂν μὴ θέλῃς.
- ιστ. Ταύτην τὴν τάφρον βασιλεὺς ποιεῖ, ἐπειδὴ πυνθάνεται Κῦρον προσελαύνοντα.
- ιζ. Καὶ ἂν οἱ πολέμιοι νικήσωσι τὸ ναυτικόν, κρατήσομεν αὐτῶν.

- ιη. Κἂν μὴ ἐθέλωμεν πολεμεῖν, ἴσως ἀναγκασθῶμεθα τοῦτο ποιεῖν.
 ιθ. Οὐχ ἤκετε, ἵνα νομοθετήσετε περὶ αὐτῶν.

ΑΣΚΗΣΗ 2 : Να χαρακτηρίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις, να βρείτε το ρήμα εξάρτησής τους και τη συντακτική τους θέση στα παρακάτω παραδείγματα.

- α. Ἐπειδὴν πάντα ἀκούσητε, κρίνατε.
 β. Εἰ μὴ τοὺς νόμους τηροῦμεν, λέλυται πάντα.
 γ. Ἐμάχοντο μέχρι οἱ Ἀθηναῖοι ἐνέπλευσαν.
 δ. Ἐὰν πάντα ἀκούσητε, κρίνατε.
 ε. Οἱ τριάκοντα ἠρέθησαν, ἐπεὶ τάχιστα τὰ μακρὰ τεῖχη καθηρέθη.
 στ. Εἰ εἰσὶ βωμοί, εἰσὶ καὶ θεοί.
 ζ. Ὅτε ἡ μάχη ἐγένετο, Τισσαφέρνης ἐν Σάρδεσιν ἔτυχεν ὦν.
 η. Ἔσει ἐλεύθερος, ἐὰν ἀπολυθῇς ἐπιθυμίας.
 θ. Εἰ μὴ φυλάξεις τὰ μικρά, ἀπολείς τὰ μείζονα.
 ι. Ἀγησίλαος ὁπότε στρατοπεδεύοιτο, ἐπεμέλετο καὶ τῶν μικρῶν παιδαρίων.
 ια. Ἦν τις τὸν οἶνον πίνῃ πρὸς ὑπερβολὴν, αἰσχροῦ πάσχει.
 ιβ. Οὐ παύσονται κακῶν οἱ πόλεις, πρὶν ἂν οἱ φιλόσοφοι ἄρξωσιν.
 ιγ. Ἐὰν οὗτοι ἐξαπατήσωσιν ὑμᾶς, ἐκ τῶν ὑμετέρων ὠφεληθήσονται.
 ιδ. Τότε πλεῖστα κερδαίνουσι, ὅταν τίμιον τὸν σῆτον πωλῶσιν.

ΑΣΚΗΣΗ 3 : Να βρείτε τις επιρρηματικές μικτές αναφορικές προτάσεις και να τις χαρακτηρίσετε ως προς το είδος τους.

- α. Οὔτε ἂν αὐτοὶ ἐπεχειροῦμεν πράττειν ἢ μὴ ἡπιστάμεθα.
 β. Τίς οὕτω μαίνεται, ὅστις οὐ βούλεται σοὶ φίλος εἶναι;
 γ. Ἐμακάριζον τὴν μητέρα αὐτῶν, οἷων τέκνων ἐκύρησε.
 δ. Ναυτικὸν παρεσκεύαζον, ὅ,τι πέμπουσιν ἐς τὴν Λέσβον.
 ε. Δώσω ὑμῖν ἡγεμόνα, ὃς ὑμᾶς διὰ τῶν ὁρέων ἄξει.
 στ. Κολάζουσι δὲ καὶ ὃν ἂν ἀδίκως ἐγκαλοῦντα εὐρίσκωσι.
 ζ. Ἐγὼ ὀκνοίην ἂν εἰς τὰ πλοῖα ἐμβαίνειν, ἃ ἡμῖν Κῦρος δοίη.
 η. Ὁ μὲν κατώκτιρε τὴν γυναῖκα, οἷου ἀνδρὸς στέροιτο.
 θ. Τοιοῦτος ὁ Στάσιππος ἦν, οἷος μὴ βούλεσθαι πολλοὺς ἀποκτείνειν.
 ι. Τῶν βαρβάρων οὕς βουλευθείης, θάπτον ἂν καταστρέψαιο.
 ια. Ἐκεῖ μὲν οὔτε πλοῖα ἔστιν οἷς ἀποπλευσοῦμεθα.
 ιβ. Παῖδές μοι οὕπω εἰσὶν, οἳ με θεραπεύσουσι.

ΟΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΕΙΔΟΣ	ΕΙΣΑΓΟΝΤΑΙ ΜΕ:	ΕΚΦΕΡΟΝΤΑΙ ΜΕ:	ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΩΣ:
ΕΙΔΙΚΕΣ	ὅτι (αντικειμενική κρίση) ὥς (υποκειμενική κρίση)	Οριστική Δυνητική οριστική Δυνητική ευκτική Ευκτική του πλάγιου λόγου	1. Αντικείμενα σε ρήματα: λεκτικά, γνωστικά, δεικτικά, αισθητικά 2. Υποκείμενα σε απρόσωπα ρήματα ή απρόσωπες εκφράσεις ανάλογης σημασίας 3. Επεξηγήσεις σε δεικτική αντωνυμία ή σε άλλον όρο
ΕΝΔΟΙΑΣΤΙΚΕΣ	μή, ὅπως μή (φόβος μήπως γίνει κάτι ανεπιθύμητο) μή οὐ (φόβος μήπως δε γίνει κάτι επιθυμητό)	Υποτακτική Ευκτική του πλάγιου λόγου	1. Αντικείμενα σε ρήματα: φόβου, υποψίας, δισταγμού, ανησυχίας 2. Υποκείμενα σε απρόσωπες εκφράσεις ανάλογης σημασίας 3. Επεξηγήσεις σε δεικτική αντωνυμία ή σε άλλον όρο
ΠΛΑΓΙΕΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΕΣ	ΟΛΙΚΗΣ ΑΓΝΟΙΑΣ	Οριστική Δυνητική οριστική Δυνητική ευκτική Απορηματική υποτακτική Ευκτική του πλάγιου λόγου	1. Αντικείμενα σε ρήματα: ερωτηματικά, γνωστικά, λεκτικά, δεικτικά, σκέψης, φροντίδας, απόπειρας, προσοχής 2. Υποκείμενα σε απρόσωπα ρήματα ή απρόσωπες εκφράσεις ανάλογης σημασίας 3. Επεξηγήσεις σε δεικτική αντωνυμία ή σε άλλον όρο
	Μονομελείς: εἰ, ἐάν, ἄν, ἤν		
	Διμελείς: εἰ - ἤ πότερον(-α) - ἤ εἴτε - εἵτε		
	ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΓΝΟΙΑΣ		
	Ερωτηματικές αντωνυμίες ή ερωτηματικά επιρρήματα		
	Αναφορικές αντωνυμίες ή αναφορικά επιρρήματα		

ΟΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΕΙΔΟΣ		ΕΙΣΑΓΟΝΤΑΙ ΜΕ:	ΕΚΦΕΡΟΝΤΑΙ ΜΕ:	ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΩΣ:
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΕΣ		ὅτι ὥς διότι ἐπεὶ ἐπειδὴ	- Εγκλίσεις προτάσεων κρίσης - Ευκτική του πλάγιου λόγου	- Επιρρ. προσδ. αιτίας κυρίως σε ρήματα ψυχικού πάθους - Επεξηγήσεις σε εμπρόθ. προσδ. αιτίας
		εἰ (υποθετική αιτιολογία)		Υποκείμενα σε απρόσωπες εκφράσεις ψυχικού πάθους
ΤΕΛΙΚΕΣ		ἵνα (μή) ὅπως (μή) ὥς (μή)	- Υποτακτική (με ἢ χωρίς το ἄν) - Οριστική ιστορικού χρόνου - Ευκτική του πλάγιου λόγου	- Επιρρ. προσδ. σκοπού κυρίως σε ρήματα κίνησης ἢ σκόπιμης ενέργειας - Επεξηγήσεις σε εμπρόθ. προσδ. σκοπού
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ		ὥστε ὥς	- Εγκλίσεις προτάσεων κρίσης - Ευκτική του πλάγιου λόγου	Επιρρ. προσδ. αποτελέσματος (πραγματικού)
		ὥστε ὥς	Απαρέμφατο	Επιρρ. προσδ. αποτελέσματος ενδεχόμενου ἢ επιδιωκόμενου
		ἐφ' ὧς ἐφ' ὧς	- Απαρέμφατο - Οριστική μέλλοντα	- Επιρρ. προσδ. ὅρου – συμφωνίας - Επεξηγήσεις σε εμπρόθ. προσδ. ὅρου – συμφωνίας
ΥΠΟΘΕΤΙΚΕΣ		εἰ	- Οριστική - Ευκτική	Επιρρ. προσδ. προϋπόθεσης
		ἐάν, ἄν, ἤν	Υποτακτική	
ΕΝΑΝΤΙΩ-ΜΑΤΙΚΕΣ		εἰ καὶ	Οριστική ἢ ευκτική	Επιρρ. προσδ. εναντίωσης
		ἐάν/ἄν/ἤν καὶ	Υποτακτική	
ΠΑΡΑΧΩΡΗΤΙΚΕΣ		ὅταν εξαρτώνται ἀπὸ καταφατική πρόταση	Οριστική ἢ ευκτική	Επιρρ. προσδ. παραχώρησης

		<i>καὶ εἰ, κεί</i>		
		<i>καὶ ἄν, κᾶν, καὶ ἦν, καὶ ἐάν</i>	Υποτακτική	
		ὅταν εξαρτώνται ἀπὸ ἀρνητικῆς πρόταση	Οριστική ἢ εὐκτική	
		<i>οὐδ' εἰ, μηδ' εἰ</i>		
		<i>οὐδ' ἐάν/ἄν/ἦν, μηδ' ἐάν/ἄν/ἦν</i>	Υποτακτική	
ΧΡΟΝΙΚΕΣ		- Χρονικούς συνδέσμους ἢ χρονικές εκφράσεις - Χρονικά επιρρήματα - Εμπρόθετες αναφορικές εκφράσεις	Οριστική	Επιρρ. προσδ. χρόνου
		Χρονικούς συνδέσμους	Εὐκτική	
		Χρονικοὑποθετικούς συνδέσμους	Υποτακτική	
		<i>πρὶν</i>	Ἐγκλιση ὕστερα ἀπὸ ἀρνητικῆς πρόταση· δηλώνουν τὸ προτερόχρονο.	
			Απαρέμφατο ὕστερα ἀπὸ καταφατικῆς πρόταση· δηλώνουν τὸ υστερόχρονο.	